एवमुक्त्वा तु स तदा नारदः खं जगाम ह । नारदस्य वचः श्रुत्वा देवसङ्गीतयोनिनः ।
गोपान् कृष्णः समानाय्य विवेश व्रजमेव ह ।
इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे विष्णुपर्व्वणि केशिवधे एकाशीतोऽध्यायः ॥ ८१ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अथास्तं गच्छति तदा मन्दरश्मौ दिवाकरे । सन्ध्यारक्ततले व्योम्नि शशाङ्के पाण्डुमण्डले ।
नीडस्थेषु विहङ्गेषु सत्सु प्रादुष्कृताग्निषु । ईषत्तमःसंवृतासु दिक्षु सर्व्वासु सर्व्वशः । ४१५०
घोषवासिषु सुप्तेषु वासन्तीषु शिवासु च । नक्तञ्चरेषु हृष्टेषु पिशितामिषकाङ्क्षिषु ।
शक्रगोपाङ्कयामोदे प्रदोषेऽभ्यासतस्करे । अधिश्रयणवेलायां प्राप्तायां गृहमेधिनां ।
वन्यैर्व्वैखानसैर्म्मन्त्रैर्हूयमाने हुताशने । उपावृत्तासु वै गोषु दुह्यमानासु च व्रजे ।
असकृद्धाहरन्तीषु बद्धवत्सासु धेनुषु । प्रकीर्णदामनीकेषु गास्तथैवाङ्कयत्सु च ।
सनिनादेषु गोपेषु काल्यमाने च गोधने । कारीषेषु प्रकृप्तेषु दीप्यमानेषु सर्व्वशः । ४१५५
काष्ठभारानतस्कन्धैर्गोपैरभ्यागतैस्तदा । किञ्चिदभ्युत्थिते सोमे मन्दरश्मौ विराजति ।
ईषद्विगाहमानायां रजन्यां दिवसे गते । प्राप्ते दिनव्युपरमे प्रवृत्ते क्षणदामुखे ।
भास्करे तेजसि गते सौम्ये तेजस्युपस्थिते । अग्निहोत्राकुले काले सौम्येन्दौ प्रत्युपस्थिते ।
अग्नीषोमात्मके सन्धौ वर्त्तमाने जगन्मये । पश्चिमेनाग्निदीप्तेन पूर्व्वेणोत्तरवर्चसा ।
दग्धार्द्धसदृशे व्योम्नि किञ्चित्तारागणाकुले । वयोभिर्व्वासमुग्रतां बन्धुभिश्च समागमं । ४१६०
शंसद्भिः स्यन्दनेनाशु प्राप्तो दानपतिर्व्रजं । प्रविशन्नेव पप्रच्छ सान्निध्यं केशवस्य सः ।
रौहिणेयस्य चाक्रूरो नन्दगोपस्य चासकृत् । स नन्दगोपस्य गृहं वासाय वसुदोपमः ।
अवतीर्य्य ततो यानात् प्रविवेश महाबलः । हर्षपूर्णेन वक्त्रेण साश्रुनेत्रेण चैव ह ।
प्रविशन्नेव च द्वारि ददर्श दोहने गवां । वत्समध्ये स्थितं कृष्णं सवत्समिव गोवृषं ।
स तं हर्षपरीतेन वचसा गद्गदेन च । एहि केशव तातेति व्याजहार स धर्म्मवित् । ४१६५
उत्तानशायिनं दृष्ट्वा पुनर्दृष्ट्वा श्रियाऽन्वितं । अव्यक्तयौवनं कृष्णमक्रूरः प्रशशंस ह ।
अयं स पुण्डरीकाक्षः सिंहशार्द्दूलविक्रमः । सम्पूर्णजलमेघाभः पर्व्वतप्रवराकृतिः ।
मृधेष्वधर्षणीयेन सश्रीवत्सेन वक्षसा । द्विषन्निधनदक्षाभ्यां भुजाभ्यां साधु भूषितः ।
मूर्त्तिमान् स रहस्यात्मा जगतोऽग्र्यस्य भाजनं । गोपवेशधरो विष्णुरुदग्राग्र्यतनूरुहः ।
किरीटलाञ्छनेनापि शिरसा कृतवर्चसा । कुण्डलोत्तमयोग्याभ्यां श्रवणाभ्यां विशेषतः । ४१७०
हारार्हेण च पीनेन सुविस्तीर्णेन वक्षसा । दाभ्यां भुजाभ्यां दीर्घाभ्यां वृत्ताभ्यामुपशोभितः ।
स्त्रीसहस्रोपचर्य्येण वपुषा मन्मथाधिना । पीते वसाने वसने सोऽयं विष्णुः सनातनः ।
धरण्याश्रयभूताभ्याञ्चरणाभ्यामरिन्दमः । त्रैलोक्याक्रान्तिभूताभ्यां भुवि पद्भ्यां व्यवस्थितः ।
रुचिराग्र्यकरश्चास्य चक्रोचित इवेक्ष्यते । द्वितीय उद्यतश्चापि गदासंयोगमिच्छति ।
अवतीर्णो भवायेह प्रथमं पदमात्मनः । शोभतेऽद्य भुवि श्रेष्ठस्त्रिदशानां धुरन्धरः । ४१७५